

H. C. Verkerk:

TAAKANALYSE IN DE
ADMINISTRATIE,

uitg. Vuga-boekerij, 100 blz.

door Drs. H. B. de Mare

Het systematisch onderzoek naar de werkmethoden en de arbeidsprestaties heeft in de technische sector van het bedrijf - sedert het baanbrekend werk op dit gebied van F. W. Taylor en Gilbreth in het begin van deze eeuw - zijn betekenis ruimschoots bewezen. Het streven om te komen tot een beloning van de werknemers overeenkomstig de geleverde prestaties was voor dit onderzoek een krachtige stimulans.

Dat ook binnen de administratieve sector van het bedrijf een ruim veld voor arbeidsanalyse ligt, wordt met name sedert de laatste wereldoorlog onderkend.

Doelstellingen en werkwijze van dit onderzoek naar de doelmatigheid van de administratie worden door Verkerk in kort bestek behandeld onder het begrip „taakanalyse”, waarbij hij taakanalyse omschrijft als „... het verband tussen de afzonderlijke bewerkingen ophelderen en daarmee een hulpmiddel aan de hand doen om de efficiency van de administratie beter te kunnen beoordelen”.

Schr. onderscheidt binnen deze taakanalyse, welke hij wenst te beperken tot de zgn. routine-administratie, de volgende drie fasen.

- a. De takencoördinatie, waarbij getracht wordt een geordend overzicht te verkrijgen van de taken waaruit de administratie is opgebouwd. In dit verband komen de takenlijst, het functieschema en het (analytische) procedureschema ter sprake.
- b. De taakbeschrijving, welke de bij de taakuitoefening gevolgde methoden en procedures aangeeft. Opdat een goede beoordeling mogelijk is, wordt gewezen op de wenselijkheid om alle binnen een bepaald onderzoek samen te stellen taakbeschrijvingen op uniforme wijze op te stellen.
- c. De integrale efficiency-verbetering, waarbij in eerste instantie antwoord moet worden gegeven op de vragen:
 - kan de taak afgeschaft worden
 - kan de taak goedkoper uitgevoerd worden.

Besproken worden o.a. de betekenis van een homogene taakopbouw wat betreft de vereiste opleiding en ervaring, de psychologische aspecten van de functievervulling alsmede de samenhang met vraagstukken van formulierbeheer en technische outillage van de administratie.

Wie voornemens is, zich met het doelmatigheidsonderzoek in de administratieve sector van het bedrijf te gaan occuperen, heeft in dit werk een goed uitgangspunt van studie. Terzake van de praktische uitvoering van het onderzoek door interne functionarissen biedt schr. hem volledigheidshalve daarbij ook nog een uitvoerige beschouwing aan over de zgn. lijn-staf-verhoudingen. De vraag of en zo ja op welke punten de aanpak anders zal dienen te zijn wanneer bij het onderzoek een externe instantie wordt betrokken, is door schr. niet behandeld.

Een bezwaar tegen de wijze van behandeling zoals deze in het boek naar voren komt is, dat geen aandacht wordt geschonken aan de problemen, welke de aan de administratie te stellen eisen van interne controle in dit verband met zich meebrengen.

De interne controle toch is een van de achtergronden, waartegen de doelmatigheid van de administratieve organisatie dient te worden beschouwd. Hoewel in een werkje, dat handelt over het efficiency-onderzoek binnen de administratie niet de theoretische grondslagen van de administratieve organisatie uitputtend kunnen worden behandeld, was het wenselijk geweest, dat bij de bespreking van deze vraagstukken de invloed van de specifiek administratief-organisatorische problematiek - mede tot uitdrukking komend in het geheel van interne controlemaatregelen - naar voren was gebracht.

In vele gevallen impliceert een uit administratief organisatorisch oogpunt doelmatige administratie een functie- en taakopbouw en daarmee samenhangende procedures, welke een andere efficiency meebrengt dan die, welke bij schr. als doelstelling van onderzoek voor ogen staat. In dit verband kan worden opgemerkt, dat de door schr. behandelde taakanalyse in de administratie slechts een verantwoord instrument geacht moet worden als degene, die dit instrument hanteert, een grondige kennis heeft van de administratief-organisatorische problematiek.